

Sivu	Vuosi	Tarkastuslautakunnan ehdotus/suositus	Palvelualue	Palvelualueen vastine 2023 tilinpäätöksen arviointikertomukseen
14	2023	Suositus: Talouden suunnittelua tulisi jatkaa useamman vuoden päähän, jotta kriisikuntakriteerien täytyminen voidaan välttää. Lisäksi kaupungin edunvalvontaa valtionosuuksien suhteen olisi syytä vahvistaa. Edellä mainittujen seikkojen lisäksi kaupungin talouden vahvistaminen edellyttää yhtäältä kestävän investointitason saavuttamista, toisaalta maanmyynnistä ja maankäyttökorkvauksista saatujen tulojen varmistamista.	Konsernipalvelut	Kaupungin taloussuunnitelma laadintaan vuosittain neljäksi seuraavaksi vuodeksi eli vuotta pidemmälle aikajänteelle kuin Kuntaliiton talousarvion laadintasuositus edellyttää. Taloussuunnitelma pohjautuu 10 vuodeksi laadittavaan investointiohjelmaan, jonka laadinnan yhteydessä arvioidaan myös kaupungin käyttötalouden kehitys samalle aikajänteelle, jotta voidaan varmistaa talouden pitkän aikavälin tasapaino ja estää talouden kriisiytyminen. Järvenpään kokoisen kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa valtionosuuksiin liittyvään lainsäädäntöön ovat vähäiset. Alueen kuntien edut ovat uudistuksessa osin ristiriitaiset, mutta esimerkiksi kasvun merkitystä valtionosuuden jakoperusteissa on pyritty edistämään Kuuma-alueen yhteistyönä ja Kuntaliiton kautta. Tässä työssä on kontaktoitu suoraan myös alueen kansanedustajia. Investointitason saattaminen kestäväälle pohjalle on ollut jatkuvasti agendalla vuodesta 2019 alkaen. Investointeja on karsittu systemaattisesti vuosittain. Talouden tasapainon rakentamista maanmyyntien varaan tulisi edelleen vähentää. Siirtyminen osittaiseen maanvuokraukseen myyntien asemesta toisi talouteen pysyviä tulovirtoja kertaluonteisten tulojen asemesta, mikä vähentäisi kaupungin talouden suhdanneriippuvuutta ja helpottaisi pitkällä aikavälillä talouden tasapainon ylläpitoa.
15	2023	Suositus: Investointeja suunniteltaessa tulisi tehdä huolellinen ennakkovaikutusten arviointi, jossa otetaan huomioon mm. tilojen monikäyttömahdollisuus, tilojen muunneltavuuden mahdollisuus tulevaisuudessa eri käyttötarkoituksiin sekä talouden kantokyvyn arviointi. Huomiota on syytä kiinnittää myös investointien rahoitusratkaisuihin (taselaina/leasing) sekä siihen, että talous mahdollistaa riittävän palvelutuotannon tason säilymisen ja kiinteistöhoitokulujen kattamisen.	Konsernipalvelut	Kaupungilla ei tällä hetkellä ole hankesuunnittelu- tms. ohjeita, joissa investointien vaikutusten arviointien tekemistä olisi ohjattu. Investointeja suunniteltaessa tavanomaisesti vertaillaan toteutusvaihtoehtoja, mutta arviointi ei kata kaikkia oleellisia näkökulmia tai arviointeja ei ole tehty yhdenmukaisin periaattein. Talonrakennusinvestointien suunnittelussa on viime vuosina korostettu tilojen monikäyttöisyyttä ja muunneltavuutta, vaikkakin ne pääsääntöisesti korottavat investointikustannuksia. Mahdollisia monikäyttöisyyden tms. tuomia pitkän aikavälin hyötyjä ei ole pystytty todentamaan esimerkiksi kannattavuuslaskelmien kautta. Investointien rahoitusvaihtoehdoissa taselainat on kaupungin tuloshaasteiden vuoksi nähty parempana vaihtoehtona. Leasingrahoitus nostaa vuosittaisia käyttökuluja ja heikentää näin kaupungin tulosta, mikä luo lisää painetta esimerkiksi veronkorotuksille tai palveluleikkauksille, jos kriisikuntakriteerien täytyminen halutaan välttää. Yleisesti investoinnit lisäävät tilahallinnan käyttökuluja ja poistoja. Mikäli investointien seurauksena hoidettava tilamassa kasvaa, taloustilanne heikkenee. Jotta investoinnit eivät johtaisi sopeutusvaateiden kasvuun, on samanaikaisesti pyritty tiivistämään toimitilaverkkoa toisaalta ja pääsemään eroon palvelutuotannon kannalta ei välttämättömistä tilakuluista, jotta sopeutusvaade ei kohdistuisi palveluihin. Tarkastuslautakunnan suositus on perusteltu. Arviointien ja hanketavoitteiden systematisointia tullaan edistämään laatimalla hankesuunnitteluohjeet. Aikataulullisesti tämä on mahdollista aikaisintaan vuoden 2025 aikana.
15	2023	Suositus: Investoinneille tulisi asettaa selkeät tavoitteet osana ennakkoarviointia, ja investointien toteutumista tulisi arvioida jälkiseurannassa.	Konsernipalvelut	Tarkastuslautakunnan suositus on perusteltu. Arviointien ja hanketavoitteiden systematisointia tullaan edistämään laatimalla hankesuunnitteluohjeet. Aikataulullisesti tämä on mahdollista aikaisintaan vuoden 2025 aikana. Myös jälkiseuranta on tarpeen lisätä, jotta voidaan todentaa investoinneilla tavoiteltujen muutosten toteutuminen ja oppia hankkeiden käytännön juoksuttamisesta ja parantaa myös lähtöarviointien laatua.

Sivu	Vuosi	Tarkastuslautakunnan ehdotus/suositus	Palvelualue	Palvelualueen vastine 2023 tilinpäätöksen arviointikertomukseen
15	2023	Suositus: Tulisi selvittää syyt, jotka aiheuttivat hankeaikataulujen muutoksia aloittamattomien investointien osalta, ja selvityksen perusteella varautua niihin tulevaisuudessa, jotta hankkeet eivät viivästyisi edelleen.	Konsernipalvelut	Kaupungin haastavasta taloustilanteesta johtuen talonrakennuksen hankkeiden tarkastelua tarkennettiin vuoden 2023 aikana, mikä osaltaan johti aloitusten viipeisiin kevään ja kesän aikana. Hankkeita ei mm. päästetty etenemään hankesuunnitelmavaiheeseen ilman, että hankkeista oli tehtynä tarveselvitys, jolla voidaan varmistaa riittävät perusteet hankkeen käynnistämiseksi. Syksyllä valtuusto päätti investointiohjelmakarsinnasta, minkä seurauksena hankkeita ei päästy käynnistämään myöskään syksyllä. Investointimäärärahoista päätettäessä on huomioitava, että vuosittaiset määrärahat sitovat vuoden aikana toteutettavissa olevaa hankelajajuuttu. Useammalle vuodelle ajoittuvan hankkeen määrärahat ovat budjetissa tarkoituksella etupainotteisesti, jottei päädytä tilanteeseen, jossa hankkeen edistäminen joudutaan keskeyttämään vuodelle osoitetun määrärahan riittämättömyyden vuoksi. Määrärahan siirto tulevalta vuodelta talousarviovuodelle edellyttää valtuuston päätökseen ja aiheuttaa helposti kuukauden tai kahden viipeen rakennustöille.
16	2023	Suositus: Korjausrakentamisen osalta tulisi seurata, että budjetti pysyy tavoitteessa jatkossakin, jotta korjausvelan määrä ei pääse kasvamaan entisestään.	Kaupunkikehitys	Peruskorjaushankkeiden toteutumia seurataan kustannusarvioiden, hankkeen urakkasummien ja toteutumien perusteella. Peruskorjausvelan lyhentämiseen on vuosittain varattu kohdentamaton investointimeno, jonka rajoissa hankkeet toteutetaan. Rahoitus on nykyisellään riittävä noin 300t€:n (ja veden osalta myös noin 300t€:n) peruskorjausvelan pienentämiseen vuositasolla. Tämän lisäksi investointiohjelmassa on myös muita kohdennettuja peruskorjauskohteita, jotka osaltaan pienentävät peruskorjausvelkaa. Seuraavien 4 vuoden aikana peruskorjauskohteista on kuitenkin karsittu huomattavia määriä peruskorjaushankkeille varattuja määrärahoja mikä osaltaan vaikuttaa peruskorjausvelan lyhentämiseen ja tätä kautta peruskorjausvelan kasvuun.
17	2023	Suositus: Kaupungin toiminnan tehokkuus edellyttää edelleen huomion kiinnittämistä hankintaosaamiseen ja resursseihin sekä sopimusosaamiseen ja sopimushallintaan, ja näihin liittyvien prosessien kehittämiseen.	Konsernipalvelut	Uuden hallintosäännön hankintoja koskevan pykälän myötä hankintoja koskeva toimivalta on selkeytetty, hankintaprosessien seuraamiseen ja ohjeistamiseen on kiinnitetty huomiota ja prosessit ovat selkeytyneet. Jo varhaisessa vaiheessa hankintoja suunniteltaessa tulee olla yhteydessä hankinta- ja sopimuslaadintaprosessien osalta hankinta- ja sopimusasiantuntijoihin hallintopalveluissa. Hallintopalvelujen lakipalveluissa on tällä hetkellä laadinnassa sopimuksenhallintaohje organisaation käyttöön. Tästä järjestetään myös koulutuksia jatkossa.
17	2023	Suositus: Kaupungin ja Mestaritoiminnan kiinteistöallianssin tarkoituksenmukaisuutta ja yhteistyön rakenteita tulee arvioida kriittisesti.	Tilaomistus	Kaupunginhallitus hyväksyi kaupungin ja Mestaritoiminnan välisen allianssisopimuksen korvaavan palvelusopimuksen kesäkuussa 2024. Uuden sopimuksen mukaan kaupunki tilaa Mestaritoiminta Oy:ltä kiinteistöjohtamisen, ylläpidon ja rakennuttamisen palveluita. Sopimuksen myötä siirrytään ns. kohdeisännöintimalliin ja kiinteistöhallinnan kustannuksia pyritään laskemaan mm. ylläpidon hinnoittelua uudistamalla. Sopimuskokonaisuuteen kuuluvat dokumentit (palvelukuvaukset, vastuunjakotaulukot ja hinnoittelu) täydentyvät jatkovalmistelussa ja tuodaan uudestaan kaupunginhallituksen käsittelyyn syksyn 2024 aikana. Sopimuksen mukainen toimintamalli käynnistyy vuoden 2025 alussa. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti sopimus on määräaikainen vuoden 2026 loppuun asti ja kaupunginhallitus arvioi palvelusopimuksen toteutumista kaksi kertaa vuodessa.

Sivu	Vuosi	Tarkastuslautakunnan ehdotus/suositus	Palvelualue	Palvelualueen vastine 2023 tilinpäätöksen arviointikertomukseen
17	2023	Kysymys: Millä tavalla hankinnoissa ja sopimustoiminnassa on otettu huomioon varautuminen erilaisiin poikkeustilanteisiin ja esimerkiksi yllättäviin hintojen nousuihin?	Konsernipalvelut	Hankintoja kilpailutettaessa tarjouspyyntömateriaalissa on mukana hankintaa koskevat sopimusehdot, joissa pyritään varautumaan poikkeaviin tilanteisiin ja kustannustason nousuun. Tarjoajien tulee kuitenkin tarjoustaan hinnoitellessaan myös kyetä antamaan oma tarjouksensa tarjouspyynnön antamien volyymi- ja muiden tietojen pohjalta. Mikäli suuria hintavaruuksia ja muita varauksia sopimuksessa on, tämä saattaa vaikuttaa tarjousten kokonaishintaan, eli hintaan sisällytetään muutostilanteita koskevat riskit. Myös yleensä sopimusten liitteenä olevissa julkisyhteisöjen yleisissä vakioehdoissa (Jyse tavarat ja palvelut, JIT-ehdot) on ehtoja hintaa koskevista sopimusmuutosmekanismeista ja esimerkiksi ylivoimaisen esteen tilanteesta. Joka tapauksessa poikkeavat tilanteet voivat olla hyvin erilaisia ja tulee pohtia hankinnan ja sopimuksen kohteen osalta, mitä erilaisia riskejä hankintaan ja sopimustyypin voi mahdollisesti sisältyä.
19	2023	Arvio: Tarkastuslautakunta pitää hyvänä henkilöstön kehittämiseen tehtyä panostusta ja sen vaikutuksia.	Konsernipalvelut	Henkilöstön kehittämistä jatketaan kohdennetusti ja työkyvyn edistämiseen panostaen
20	2023	Suositus: Organisaatorakenteen kehittämiseen, hallintaan ja johtamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.	Konsernipalvelut	Esihenkilöketjua ei saada suoraan tietojärjestelmästä, joten organisaatorakenne on selvitettävä manuaalisesti taulukkolaskennalla. On tiedostettu, että suuri suorien työntekijöiden määrä lisää painetta esihenkilötyössä ja on omiaan heikentämään laadukasta esihenkilötyötä. Toisaalta opetuksen ja kasvatuksen toimialalla suuri työntekijämäärä on toimintaan sisään rakennettu malli, jonka muuttaminen on erittäin haasteellista. Systemaattista tarkastelua organisaatiojärjestelyihin ei ole toistaiseksi tehty. Asiaa tarkastellaan osana strategista työkykyjohtamista.
21	2023	Suositus: Työterveyshuollon kokonaiskustannusten hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Sama suositus oli myös vuoden 2022 arviointikertomuksessa.	Konsernipalvelut	Työterveyshuollon kustannuksiin puututtiin leikkaamalla eräitä palveluita sopimuksen piiristä sekä pitämällä kustannusasiaa esillä johtoryhmissä. Elokuun tietojen perusteella työterveyshuollon kustannukset ovat alentuneet lähestyen 2022 tasoa. Syksyn flunssakausi voi vielä vaikuttaa kustannuskehitykseen.
21	2023	Suositus: Sairauspoissaolojen syitä tulisi seurata ja ehkäiseviä toimenpiteitä vahvistaa.	Konsernipalvelut	Sairauspoissaolot ovat kasvaneet erityisesti lyhyissä ja keskipitkissä poissaoloissa. Syyskuussa 2024 haetaan työkykyjohtamiseen entistä vaikuttavampaa toimintatapaa HR:n ja palvelualueiden yhteistyöllä. Mielenterveyssyistä johtuvien poissaolojen jyrkkä kasvu erityisesti alle 30-vuotiailla on kansallinen trendi, jonka kääntämiseen Järvenpäässä etsitään vaikuttavia toimia. Fokuksessa on entistä aikaisempi, räätälöity puuttuminen sekä työkyvyn johtamiseen tarvittavan ajan löytäminen esihenkilöille.
22	2023	Suositus: Toimintaa tulisi vahvasti kehittää siten, että lähtöhaastattelu tulisi huomioitua työsuhteen päättyessä.	Konsernipalvelut	HR on henkilökohtaisesti viestinyt lähtijöille, minkä myötä lähtöhaastatteluihin on syyskuun puoliväliin mennessä saatu 70 vastausta, kun koko vuosi 2023 tulos oli 17 vastausta.
23	2023	Kysymys: Kuinka henkilöstökyselyn tuloksia on hyödynnetty vuoden 2023 aikana, millaisia kehityssuunnitelmia sen perusteella on yksiköissä tai tiimeissä tehty?	Konsernipalvelut	Vuoden 2022 kyselyn perusteella ei ole tehty kehittämissuunnitelmaa, jota seurata. Kiireen tuntu oli kyselyssä esiin nouseva kehityskohde, vallitsevassa tilanteessa asialle ei resurssimelessä ole voitu tehdä mitään muuta, kuin kannustaa realistiseen työkuorman hallintaan ja priorisointiin. Myös aktiivisen tuen toimintamallia tunnettiin huonosti ja tilanteen korjaamiseksi toimintamallia on aktiivisesti viestitty esihenkilöille.
27	2023	Suositus: Opetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelualueen tilojen käyttöä tulisi tehostaa edelleen.	Opetus ja kasvatust	1. Tilojen suunnittelua ja käyttöä ohjaavat opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen suunnitteluohjeet viedään lautakunnan päätettäväksi vuoden 2024 aikana. 2. Palveluverkon toteuttaminen 2021 valtuuston päätöksen mukaisesti tiivistää sekä varhaiskasvatuksen että opetuksen palveluverkkoa. Tästä esimerkkeinä varhaiskasvatuksen siirtyminen Haarajoen koululle sekä Närekadun, Keskustan ja Pesäpuun päiväkotitiloista luopuminen ja opetuksen puolella Haarajoen koulun kapasiteetin pienentäminen, Kartanon koulun tilaohjelman tehostaminen sekä Anttilan pihakoulun tilojen käyttöön ottaminen esiopetuksen käyttöön. 3. Tilojen käytön tehostaminen ja yhdenmukaistaminen opetuksessa sekä ennakoivan ryhmäsuunnittelun käyttöön ottaminen varhaiskasvatuksessa.

Sivu	Vuosi	Tarkastuslautakunnan ehdotus/suositus	Palvelualue	Palvelualueen vastine 2023 tilinpäätöksen arviointikertomukseen
27	2023	Suositus: Päätöksenteossa tulisi huomioida, että palvelutarpeen kasvu lähivuosina kohdistuu pääasiassa varhaiskasvatuspalveluihin ja siellä alle 3-vuotiaiden määrän kasvuun. Myös opetuspalveluissa palvelutarpeen kasvu on todennäköistä. Sekä varhaiskasvatuksessa että opetuksessa tuen tarpeen kasvu on myös merkittävää ja kustannuksia lisäävää.	Opetus ja kasvatus	1. Kehitämme tiedolla johtamista yhdessä tietohallinnon kanssa, jotta päätöksenteossa on käytössä jatkuvasti mahdollisimman laajaa ja ajantasaista tietoa. 2. Opetuksessa mahdollisen lakimuutoksen mukana tuomat lapsen tukemisen resurssitarve ja ryhmäkoon pienentäminen voivat lisätä resurssin tarvetta. 3. Alle 3-vuotiaiden osallistumisasteen kasvu lisää resurssintarvetta, koska alle 3-vuotiaat lapset tarvitsevat 1,75 kertaisesti enemmän resurssia suhteessa yli 3-vuotiaisiin lapsiin.
27	2023	Suositus: Lapsivaikutusten arviointiin tulisi kehittää malli ja toimintatavat, joita hyödynnetään systemaattisesti kaupungin päätöksenteossa. Haastavassa taloustilanteessa on tärkeää arvioida kokonaisvaltaisesti päätösten todellisia vaikutuksia strategian toteutumiseen, lasten ja nuorten kasvuun ja oppimiseen ja koko kaupungin talouteen.	Opetus ja kasvatus	Järvenpäässä lapsivaikutusten arviointi on kirjattu kaupunkistrategiaan, joka velvoittaa kaikkia kaupungin toimijoita. Vastuutoimijana toimii konsernipalvelut. Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueella koulutetaan lapsivaikutusten arvioinnin tekemiseen ja edistetään lapsivaikutusten arvioinnin tekemistä opetuksen ja kasvatuksen toiminnassa, päätöksenteossa ja johtamisessa. Konsernipalveluiden johdolla on valmisteltu vaikutustenarvioinnin mallin, jolla arvioidaan päätösten vaikutus eri ihmisryhmiin, myös lapsiin.
29	2023	Suositus: Palveluiden saavutettavuutta ja kynnysten madaltamista tulee edelleen jatkaa. Tulevaisuudessa tarvitsemme lisää ennaltaehkäisevää poikkihallinnollista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa sekä hyvinvointiviestinnän vahvistamista ja yhteistoimintaa kuntalaisten, verkostojen ja vaikutuselinten kanssa.	Hyvinvointi	Palveluiden saavutettavuutta lisätään resurssien puitteissa järjestelmällisesti. Tavoitteellinen ja tuloksellinen työskentely vahvistuu vain yhteisellä tekemisellä kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti. Vaikuttamistoimielimet, järjestöt, seurat ja yhteisöt ovat suuressa roolissa palveluita kehitettäessä. Palveluverkkosuunnitelman päivittämiseen ja uuden hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tekemiseen kutsutaan verkostot laajasti mukaan. Paikallisten yhdistysten ja yhteisöjen kanssa valmistellaan kuvausta monialaisen hyvinvointityön ekosysteemistä (roolit, vastuut, mahdollisuudet yhteistyössä)
33	2023	Suositus: Asemakaavoituksen viivästymisiin liittyvät syyt tulisi saada selkeinä ja kehittää toimenpiteitä kaavoituksen toimivuuden parantamiseksi. Tulee arvioida olisiko tiedottamista, kuulemista ja ohjausta kehittämällä vältettävissä viivästymistä aiheuttavaa toimintaa.	Kaupunkikehitys	Asemakaavoitussuunnitelma 2023 sisälsi kaikkiaan 24 valmisteltavaksi aikataulutettua asemakaavahanketta. Asemakaavoista 14 edistettiin aktiivisesti vuonna 2023. Näistä hyväksymiskäsittelyyn eteni kahdeksan, joista viisi tuli voimaan. Valitukset hidastivat Anni-tädin kylän ja Svengin yritysalueen asemakaavojen voimaantuloa. Viisi kaavahanketta eivät edenneet kiinteistönomistajasta johtuvista syistä. Neljän kaavoitussuunnitelmassa olleen kaavahankkeen kohdalla jouduttiin kaavoituksen aloittamista siirtämään vuodelle 2024 henkilöresurssista johtuen. Yhden kaavan valmistelu aloitettiin vuonna 2023 kaavoitussuunnitelman ulkopuolelta (Svengin puisto ja kortteli 1439).

Sivu	Vuosi	Tarkastuslautakunnan ehdotus/suositus	Palvelualue	Palvelualueen vastine 2023 tilinpäätöksen arviointikertomukseen
34	2023	Suositus: Lupapäätösten käsittelyaikojen pidentymisen suhteen tulisi selvittää, olisiko tarkemmalla ohjeistamisella vaikutusta päinvastaiseen kehitykseen. Palautetta tulisi kerätä järjestelmällisesti sekä neuvonta- ja palautetoiminnan kehittämistä jatkettava. Lupapäätösten viivästyminen on vastoin sujuvaa palvelua ja huolta herättävää.	Kaupunkikehitys	<p>Asiakasohjeistuksen päivittäminen on käynnissä yhteistyössä Hyvinkään rakennusvalvonnan kanssa. Päivityksen tarve korostuu jo senkin vuoksi, että vuoden 2025 alusta asteittain voimaan tuleva rakentamislaki asettaa uusia vaatimuksia rakennusvalvonnan toiminnalle. Uusiin vaatimuksiin valmistautuminen on osoittanut käytännössä haastavaksi, kun rakentamislain "korjaussarja" sekä lakiin liittyviä asetuksia on edelleen valmistelussa eduskunnassa ja ympäristöministeriössä. Uusien käytänteiden ja niihin liittyvien ohjeistusten osalta rakennusvalvonta tekee tiivistä yhteistyötä Kuntaliiton ja rakennustarkastusyhdistys RTY:n kanssa.</p> <p>Rakennusvalvonta on päivittämässä myös aiemmin käytössä ollutta jatkuvaa asiakaspalvelukyselyä, joka toimitetaan automaattisesti tehdyn lupapäätöksen, käyttöönottokatselmuksen ja loppukatselmuksen jälkeen. Kyselyyn saatiin vastauksia heikosti. Uutta kyselyä tiivistetään, yksinkertaistetaan ja se tehdään edelleen anonyymisti.</p> <p>Lupakäsittelyajat ovat edelleen pidentyneet. Keskeisimpiä syitä tähän kehitykseen ovat rakennusvalvonnan resurssien olennainen vähentyminen ja rakennusalan taantumasta johtuvat syyt. Odottavalla kannalla olevat luvanhakijat eivät omalla toiminnallaan edistä hakemusten käsittelyä. Lupaprosessin edellyttämiä selvityksiä ja suunnitelmia ei pyynnöistä huolimatta toimiteta Lupapisteeseen.</p>
35	2023	Suositus: Palvelualueen henkilöstöön ja tarvittavien virkojen täyttämiseen panostaminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta strategiset tavoitteet kehittyvän ja kasvavana kaupunkina toteutuvat jatkossakin.	Kaupunkikehitys	Avoimia virkoja ja tehtäviä on saatu vuoden 2024 aikana täytettyä ainoastaan osittain, osan tehtävistä ollessa käyttötalon säästökohteina. Vuoden 2024 aikana kaupunkikehityksessä on myös johtamisen osalta toimittu poikkeavin järjestelyin, esimerkiksi palvelualuejohtajan tehtäviä on hoidettu sijaisjärjestelyin, yritys- ja elinvoimapalvelujohtajan työsuhde on yhdistetty palvelualuejohtajan tehtäviin sijais/määräaikaisjärjestelyin ja kaupunkitekniikan johtajan tehtäviä ovat hoitaneet päällekkäin palvelualuejohtaja ja rakennuttajapäällikkö kaupunkitekniikan johtajan sijaisena. Rekrytointeja on käynnistetty näiltä osin ja tilannetta voidaan purkaa vuoden 2025 alussa. Rakennusvalvonnan osalta on myös vuoden 2024 aikana tapahtunut huomattava määrä eläköitymisiä ja työntekijöiden siirtymisiä toisen työnantajan palvelukseen.
35	2023	Suositus: Toteutussuunnitelmat olisi syytä laatia tai päivittää etukäteen ennen suunnitelmakauden alkua.	Kaupunkikehitys	Vuoden keävällä 2023 valmistauduttiin ilmasto- ja ympäristöyksikössä päivittämään kaupungin resurssiviisauden tiekartta. Syksyllä 2023 kaupungin johto kuitenkin linjasi, että ei päivitetäkään itse tiekarttaa, vaan ainoastaan palvelualueiden ja konsernipalveluiden operatiivisemmat toteutussuunnitelmat. Tästä syystä toteutussuunnitelmien päivitys päästiin aloittamaan vasta 2023 vuoden lopulla.
36	2023	Suositus: Kaivuulupiin liittyviä maksuja tulisi korottaa katujen kunnossapitoluokkien mukaisesti ja katualueen käytönvalvontaa tehostaa. Maksuissa huomioidaan paremmin kuntalaisille aiheutuva haitta pitkittyneistä kaivuutöistä.	Kaupunkikehitys	Taksoja korotettu ja muutettu ohjaamaan paremmin lyhyempiin työaikoihin kadulla ja yleisillä alueilla. uudet taksat tulevat voimaan 1.9. 2024 alkaen

Sivu/Vuosi	Tarkastuslautakunnan ehdotus/suositus	Palvelualue	Vastine 2022 tilinpäätöksen arviointikertomukseen	Tarkastuslautakunnan Arvio 2022 vastineeseen	Palvelualueen vastine 2023 tilinpäätöksen arviointikertomukseen
41 2022	Suositus: Tarkastuslautakunta suosittelee lyhyiden Konsernipalvelut sairauspoissaolojen syiden seurantaa ja ehkäisevien toimenpiteiden vahvistamista.		Pandemian vaikutukset lyhyisiin sairauspoissaoloihin on poistunut ja sairauspoissaolojen trendi on palautunut pandemiaa edeltäneelle tasolle. Tarvittavia toimenpiteitä harkitaan, mikäli poissaolojen trendi sitä edellyttää.	Sairauspoissaolojen trendi ei ole muuttunut, Tarkastuslautakunta uusi suosituksen.	Sairauspoissaolat ovat kasvaneet erityisesti lyhyissä ja keskipitkissä poissaoloissa. Syyskuussa 2024 haetaan työkykyjohtamiseen entistä vaikuttavampaa toimintatapaa HR:n ja palvelualueiden yhteistyöllä. Mielenterveysystiä joutuvien poissaolojen jyrkkä kasvu erityisesti alle 30-vuotiailla on kansallinen trendi, jonka kääntämiseen Järvenpäässä etsitään vaikuttavia toimia. Fokuksessa on entistä aikaisempi, räätälöity puitumien sekä työkyvyn johtamiseen tarvittavan ajan löytäminen esihenkilöille.
41 2022	Suositus: Korkean vaihtuvuuden perussyistä tulisi selvittää tarkemmin ja laatia suunnitelma kehityksen muuttamiseksi. Palvelusuhteen päätyttyä, prosessia tulisi kehittää niin, että lähtöhaastattelu tulisi paremmin huomioitua.	Konsernipalvelut	Vuonna 2020 lähtövaihtuvuus (eläkkeet mukaan lukien) oli 14,3 %, 2021 (10,4 %) ja 2022 (18,3 %). 31.12.2022 koulupsykologit ja kuraattorit (25) siirtyivät hyvinvointialueelle. Kun sen vähentää muusta poistumasta 2022, ollaan vuoden 2020 läheneiden määrän tasolla. Seuranta jatketään	Tarkastuslautakunta uusi suosituksen.	Asiassa ei ole tehty toimenpiteitä. HR:n mahdollisuudet tietojohdantamisen edistämiseen tässäkin asiassa ovat olleet rajalliset. Tähän haetaan muutosta HR sisäisen työnjaon muutosten kautta.
41 2022	Suositus: Ulkoistetun ylläpidon ja katujen rakentamisen urakoinnissa valvonnan resursointi ja riittävyys huomioidaan.	Kaupunkikehitys	Kaupunki on ulkoistanut kaupungin yleisten alueiden ylläpidon vuonna 2019. Yleisten alueiden ylläpidon tilaajavalvonta tapahtuu kaupunkitekniikan ylläpito- ja huoltopalveluiden toimesta. Resurssien osalta valvontaa tehdään tilaajan toimesta kahden aluevalvojan, tiemestarin sekä yksikön päällikön toimesta. Tämän lisäksi kunnossapitovalvoja, joka myöntää katualueiden tilapäiseen käyttöön lupia, valvoo myös yleisiä alueita. Ulkoistetusta operatiivisesta toiminnasta, kuten aurauksista vastaa alueurakoitsija, jolla on ylläpidon työnjohdossa ja valvonnassa käytettävissään 2 työnjohtajaa. Valvonta- ja raportointivastuu kattaa myös yleiset turvallisuuteen vaikuttavat huomioidut urakka-alueella ja myös sen ulkopuolella. Palautteisiin vastaamisesta ja reagoinnista käymme keskustelua alueurakoitsijan ja oman henkilöstön kanssa. Yleisten alueiden käyttö muuhun liikkuamiseen on lisääntynyt. Sijoitus- ja katulupien myöntäminen aiheuttaa varmasti tulevaisuudessa lisää haasteita katujen ollessa rakennustyön, kaapellyön, peruskorjauksen, rakentamisen tai tapahtuman käytössä alueen päivittäisen käytön lisäksi. Tilajalla on mahdollisuus sanktioida alueurakkaa tai perä ylimääräisistä valvontakäynnistä kustannuksia, mikäli ei toimita sopimuksen tai myönnetyn luvan mukaisesti. Kaupunkitekniikassa selvitetään, onko hinnoitteluperusteita tarpeen tarkentaa muun kaupunkitekniikan maksujen ja taksojen tarkentamisen yhteydessä. Henkilö- ja taloudellisten valvontaan liittyvien resurssien lisäämisen osalta kaupungin taloudellinen tilanne ei mahdollista lisähenkilöstön rekrytointia, mutta kaupunkitekniikassa tarkennetaan rajapintoja ja mahdollisuudet resurssien kohdentamisessa. Taloudellisesti voidaan myös ohjata eri toimintoja vastuualueellaan tehokkaampaan ja turvallisuutta lisäävään toimintaan.	Tarkastuslautakunta uusi suosituksen osittain. Vastine kattava. Talousresurssit haasteenalaisrekrytoinnille.	Yleisten alueiden ylläpidon tilaajavalvonta tapahtuu kaupunkitekniikan ylläpito- ja huoltopalveluiden toimesta. Resurssien osalta valvontaa tehdään tilaajan toimesta kahden aluevalvojan, työpäällikön sekä yksikön päällikön toimesta. Tämän lisäksi yksikössä toimii kunnossapitovalvoja, joka myöntää katualueiden tilapäiseen käyttöön lupia sekä valvoo myös yleisiä alueita. Toisen kunnossapitovalvojan rekrytointi on käynnistymässä syksyn 2024 aikana, joka korvaa eläköityneen tiemestarin. Ulkoistetusta operatiivisesta toiminnasta, kuten aurauksista vastaa alueurakoitsija, jolla on ylläpidon työnjohdossa ja valvonnassa käytettävissään 2 työnjohtajaa. Valvonta- ja raportointivastuu kattaa myös yleiset turvallisuuteen vaikuttavat huomioidut urakka-alueella ja myös sen ulkopuolella. Palautteisiin vastaamisesta ja reagoinnista käymme keskustelua alueurakoitsijan ja oman henkilöstön kanssa. Ylläpidon alueurakkaa tullaan kilpailuttamaan vuoden 2025 kevään aikana, jonka yhteydessä vastuita ja veloitteita tarkastellaan sekä viedään päätöksen tekoon. Kaupunkikehityksessä uudistettiin katuluopohjeistusta sekä katulupien taksoja. Taksoja korotettiin vastaamaan paremmin yleistä kustannustasoa sekä parannettiin taksojen ohjauvuutta lyhyempiin työaikoihin ja mahdollisimman pieniin työaueisiin. Valvontaan liittyvien resurssien lisäämisen osalta kaupungin taloudellinen tilanne ei mahdollista lisähenkilöstön rekrytointia, mutta kaupunkitekniikassa tarkennetaan rajapintoja ja mahdollisuudet resurssien kohdentamisessa. Infra rakentamisessa työmaiden valvonnassa käytetään pääsääntöisesti ulkoisia rakennuttajakonsultteja valvomaan urakoiden työkohteita. Kohde kohtaisesti harkitaan valvonnan tarve, joka veloitetaan rakennuttajaksi toimeksiantoissa. Ulkoisia palveluja käytettäessä resursseja voidaan skalata aina tarvittavan työmannan mukaisesti. Kaupungin henkilöstönä rakentamisen hankkeita valvoo rakennuttajapäällikkö, projektipäällikkö, omajohtoisen rakentamisen työpäällikkö sekä vastaava työnjohtaja.
42 2022	Suositus: Suositellaan sen selvittämistä voisiko etukäteisviestintä- ja kuulemisaikoja pidentää kaupunkilaisten osallistamisen edistämiseksi ja yhteistyölle suunnitteloiden ja asukkaiden välillä luoda lisämahdollisuuksia. Sopimuksien myötä urakoitsijoille kuuluvan viestinnän oikea-aikaisuutta ja toimivuutta suositellaan valvottavan tehokkaammin ja tarvittaessa kehittää järjestelmää.	Kaupunkikehitys	Esimerkinä käytetyssä rakennusurakassa etukäteisviestintä ja kuulemisajat ovat olleet kohteen Kisapolku ja JYK vaihe 2 infra rakentamisen osalta lain edellyttämien aikataulujen mukaisia. Katusuunnitelmat ovat olleet nähtävillä ja niihin on voinut jättää muistutuksen. Myös oikaisuvaatimukset ja niihin liittyvät selvitykset on käsitelty lainsäädännön määräaikaisten puiteissa. Asukkaita viestitettiin noin vuosi ennakkoon katusuunnittelun käynnistämistä. Rakentamisen muutoseityksiä käsiteltiin asukkaiden esityksestä. Asukkailla oli mahdollista (kuten kaikissa peruskorjauksissa) osallistua rakennusurakan aloituskatselmuksiin ja muihin katselmuksiin. Kisapolulla jotain muutoksia sovittiin toteuttavaksi myös työmaa-aikana. Pääsääntöisesti katu suunnitellaan myös sanerauskohteissa yleisten suunnitteluohjeiden, kaupungin rakennusjärjestyksen ja materiaalien osalta samoin perustein. Usein asukkailla tulee muutostoiveita oman tonttinsa osalta tai toiveisiin vaikuttaa joku totuttu asia tai tekiä. Esimerkkeinä kaupungin katu- tai puistoalueilla havaitaan tilanteita, joissa tontin rakenteita on sijoitettu katu- tai puistoalueelle (esimerkkeinä aidat, rakennukset, pysäköinti, jätekatokset tai rakennusluvan mukaisia liittymiä on rakennettu eri paikkoihin). Kun tilanne korjataan peruskorjauksessa katusuunnitelmaa vastaavaksi (rakentaminen toisen maa-alueelle ei ole sallittua tai rakennuslupa ei vastaa maastossa havaittua tilannetta) voivat myös esimerkin kaltaiset tilanteet aiheuttaa asukkaissa tunteista oman vaikuttamisen puutteesta. Urakoitsijat sidotaan sopimuspuhaisesti vastaamaan työmaa-aikaisesta viestinnästä. Viestintä toteutetaan rakentamisalueella, kaupungin viestintäkannan kautta nettisivuilla ja joissain tapauksissa myös paikallislehdissä (kuulutukset). Tilajana kaupunki voi pyrkiä myötävaikuttamaan myös eri urakoitsijoihin tiedottamisen laadun ja ajoituksen myötä. Keskustelemme vaikuttamismahdollisuussistamme sisäisesti ja linjaamme urakoitsijoille suunnattavaa viestintäohjetta, jolla viestinnän epäkohtia tai puutteellisuutta voidaan korjata ja työmaan viestintää parantaa. Korostamme myös asukkaiden omia vaikuttamismahdollisuuksia suunnittelun käynnistämävaiheessa, jolloin mahdollisia huomautuksia tai muutostenhallintaa voidaan toteuttaa. Asukkaalle paras osallistumisajankohta on usein suunnittelun käynnistyessä, jolloin asukaisen näkemyksiä voidaan parhaiten huomioida. Tässä vaiheessa itse rakentamisen aloitukseen on vielä aikaa runsaasti, eikä tarvetta kuulemisaikojen pidentämislle ole. Vaikuttamisen mahdollisuudet rakennusurakan aikana ovat jo rajatut.	Tarkastuslautakunta uusi suosituksen osittain.	Prosesseja on edelleen jatkettu ja kehitetty aiemman suosituksen ja selvityksen mukaisesti. Peruskorjaushankkeissa tulee edelleen esille viestinnän ja toteutuksen osalta haasteita, jotka johtuvat suurelta osin siitä, että asukkaat eivät osallistu niihin osallistamisen ennakkotilaisuuksiin, joissa olisi mahdollista vaikuttaa oman toimintaympäristönsä osalta katusuunnitteluun ja saada tietoa tulevasta urakasta. Useimmiten asukkaat havaittavat vasta peruskorjaushankkeen aloittamisen yhteydessä, jolloin mahdolliset muutokset on jo kilpailutettu ja lähössä toteutukseen. Urakoitsija toteuttaa hanketta sopimuksen mukaisesti ja viestii työmaalla tapahtuvista asioista asukkaiden ja kadunkäyttäjien kanssa. Mahdollisia epäkohtia tai esille tulleita palautteita (yhteydenotot kaupungin edustajille, kaupungin palautekanava, ja tilaajan suorittama valvonta) käsitellään työmaakokouksissa, tai suoralta tilaajan ohjauksella. Lisäksi asukkaiden kokemuksiin voivat vaikuttaa myös asukkaan yleisen katualueen luvaton käyttöönotto (esim. levennetyt liittymät, katualueelle muodostuneet omat pysäköintipaikat, katualueelle rakennetut luvattomat aidat tai istutukset).